

**КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЋА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР 2018. ГОДИНЕ)**

**ПРЕДМЕТ 7:
ФИНАНСИЈСКО ИЗВЈЕШТАВАЊЕ 2**

I - ТЕСТ ПИТАЊА

- 1. У складу са МРС 2 – Залихе, обрачун набавне вриједности – цијене коштања реализованих залиха може бити извршен примјеном:**
 - a) малопродајне методе
 - b) LIFO методе
 - c) методе просјечне цијене
 - d) методе индиректног отписа

- 2. Примјери токова готовине из финансијских активности, у складу са МРС 7 – Извјештај о токовима готовине су:**
 - a) приливи готовине по основу примљених аванса за стална материјална средства
 - b) одливи готовине везани за измирење обавеза за камате
 - c) приливи готовине по основу примљених донација у новцу
 - d) одливи готовине по основу исплате дивиденде и учешћа у добитку

- 3. Почетно стање обавеза према добављачима је 10.000 КМ а крајње 20.000 КМ, док је почетна (набавна) вриједност залиха робе 20.000 КМ а крајња 10.000 КМ. Набавна вриједност продате робе у периоду износи 100.000 КМ. Одливи готовине према добављачима у периоду износе:**
 - a) 80.000 КМ
 - b) 90.000 КМ
 - c) 100.000 КМ
 - d) 110.000 КМ

- 4. Основицу за обрачун амортизације сталне материјалне имовине треба:**
 - a) увећати за било који износ накнадних издатака на одржавању те имовине
 - b) умањити за процијењену резидуалну вриједност
 - c) умањити за кумулативни износ исправке вриједности у претходном периоду, уколико се амортизација врши примјеном методе опадајућег салда
 - d) увећати за износ ПДВ-а исказаног на фактури добављача или обрачунатог приликом увоза имовине

- 5. Према МРС 8 – Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке, ефекти исправке грешака се, поред осталог, презентују:**
 - a) у првом финансијском извјештају који се припрема након што је грешка откривена
 - b) увијек примјеном ретроспективног приступа
 - c) примјеном ретроспективног приступа, ако се ради о материјално безначајним грешкама
 - d) примјеном проспективног приступа, ако се ради о материјално значајним грешкама

6. Нематеријалну имовину коју, у складу са МРС 38 – Нематеријална имовина, треба укључити у биланс стања чине:
- дугорочни финансијски пласмани
 - интерно генерисани гудвил
 - гудвил проистекао из пословне комбинације**
 - вриједност концесионих накнада које се плаћају током коришћења концесионог права
7. У складу са релевантним МРС/МСФИ, консолидоване финансијске извјештаје примјеном методе потпуне консолидације припрема:
- правно лице које учествује у заједничком подухвату
 - матично правно лице**
 - зависно правно лице
 - правно лице које над другим правним лицем остварује значајан утицај
8. МРС 23 – Трошкови позајмљивања, капитализацију камате дозвољава само:
- ако се се ради о камати обрачунатој по основу искоришћених дугорочних кредита
 - ако је обрачуната камата везана за кредите намјенски искоришћене за набавку имовине и обрачуната у времену прије активирања те имовине**
 - ако је обрачуната камата везана за кредите намјенски искоришћене за набавку имовине, без обзира да ли је обрачуната у времену прије активирања те имовине или касније
 - ако се ради о камати обрачунатој по основу кредита искоришћених за набавку сталне материјалне имовине
9. Према МРС 40 – Инвестиционе некретнине, инвестициону некретнину представља:
- некретина коју власник користи у административне сврхе, за потребе производње и сл.
 - некретина коју у административне сврхе, за потребе производње и сл. користи закупац на основу уговора о финансијском закупу
 - некретнина коју држи корисник финансијског закупа и на основу ње остварује приходе од закупа**
 - некретнина у власништву закуподавца који остварује приходе од закупа
10. У складу са МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, резервисања представљају:
- обавезе са неизвјесним роком доспијећа или неизвјесним износом**
 - садашње обавезе проистекле из догађаја који су се већ десили
 - могуће обавезе засноване на догађајима који су се већ десили, чије постојање треба да буде потврђено неким неизвјесним будућим догађајем, који није под контролом извјештајног ентитета
 - садашње обавезе проистекле из догађаја који су се већ десили, које нису признате јер није вјероватно да ће њихово измирење довести до одлива економских користи
11. Које се од следећих позиција исказују у билансу успјеха (добити и губитку) састављеном према функцији расхода:
- трошкови сировина и материјала
 - трошкови амортизације
 - трошкови продатих производа**
 - трошкови управе и администрације**

12. Подузеће ради обрачун амортизације опреме за производњу по функционалној методи. Набавна вриједност машине је 70.000 КМ, а његова вриједност која се може остварити продајом на крају вијека употребе процијењена је на 10.000 КМ. Строј може произвести 120.000 комада производа. Ако је у текућој години произведено 20.000 комада производа, трошак амортизације износи:

- a) 6.000 КМ
- b) 8.000 КМ
- c) 10.000 КМ
- d) 12.000 КМ

13. Предузеће је, посредством брокерске куће, продало 5.000 дионица другог предузећа по цијени од 26 КМ по дионици. Провизија брокеру износила је 0,50 КМ по дионици. Ако је књиговодствена цијена дионица била 25 КМ по дионици, предузеће је продајом дионица остварило:

- a) добитак у износу од 5.000 КМ
- b) добитак у износу од 2.500 КМ
- c) губитак у износу од 2.500 КМ
- d) губитак у износу од 5.000 КМ

14. Које су од наведених тврдњи, везаних за државне помоћи (МРС 20), тачне:

- a) државне помоћи повезане с добити друштва требају се признати као приход периода
- b) државне помоћи повезане с добити друштва требају се признати као одгођени приход
- c) државне помоћи повезане с имовином требају се признати као одгођени приход или одузимањем помоћи при израчунавању књиговодственог износа те имовине
- d) државне помоћи повезане с имовином требају се признати као повећање капитала друштва

15. На крају мјесеца у којем је стално средство отуђено, његова бруто књиговодствена вриједност износи 600.000 КМ, а исправак вриједности 375.000 КМ. У тренутку стављања у употребу резидуална вриједност средства процијењена је на 100.000 КМ. Средство је продато и испостављена је фактура купцу на износ од 234.000 КМ (вриједност испоруке 200.000 КМ плус 34.000 КМ ПДВ-а). У књиговодству предузећа – продавца сталног средства, описани пословни догађај резултираће признавањем:

- a) прихода у висини добитка од продаје у износу од 75.000 КМ
- b) прихода у висини добитка од продаје у износу од 9.000 КМ
- c) расхода у висини губитка од продаје у износу од 25.000 КМ
- d) расхода у висини губитка од продаје у износу од 91.000 КМ

16. У складу са МРС 8, на терет или у корист акумулисане (нераспоређене) добити могу се признати (и исказати у извјештају о промјенама на капиталу), значајни учинци који су настали по основу:

- a) промјена у рачуноводственим политикама
- b) промјена у рачуноводственим процјенама
- c) исправака грешака насталих у ранијим периодима
- d) исправака грешака насталих у текућем периоду

17. Примјери новчаних (готовинских) токова од финансијских активности јесу:

- a) новчани примици од издавања дионица и других власничких инструмената
- b) новчани примици од продаје дионица (или удјела) других субјеката
- c) новчане исплате дивиденди (или удјела) власницима друштва
- d) новчане исплате за стицање власничких или дужничких инструмената других субјеката

18. Нето добит друштва «ХУ» за текућу пословну годину износи 30.000 КМ, трошак амортизације износи 15.000 КМ. На крају извјештајног периода (у односу на почетак извјештајног периода) обавезе добављачима залиха повећане су за 10.000 КМ, потраживања од купаца смањена су за 5.000 КМ, а залиха готових производа повећане су за 8.000 КМ. Новчани (готовински) ток од пословних активности износи:

- a) 32.000 КМ
- b) 38.000 КМ
- c) 52.000 КМ
- d) 58.000 КМ

19. Друштво «БУ» је почетком 2018. године донијело одлуку о распореду добити из 2017. године у износу од 150.000 КМ према којој се 20% добити послије пореза (нето добити) распоређује у законске резерве, 30% за дивиденду дионичарима, док се преосталих 50% задржава као нераспоређена добит. Темељем ове одлуке, укупни капитал друштва (који је исказан у извјештају о промјенама на капиталу на дан 30.VI. 2018. годину) се:

- a) повећао за 75.000 КМ
- b) повећао за 45.000 КМ
- c) смањио за 45.000 КМ
- d) смањио за 75.000 КМ

20. Стално средство које се класификује као средство намијењено продаји (према МСФИ 5) мјери се по:

- a) књиговодственој вриједности
- b) фер вриједности
- c) књиговодственој вриједности или фер вриједности умањеној за трошкове продаје, зависно од тога која је нижа
- d) књиговодственој вриједности или фер вриједности умањеној за трошкове продаје, зависно од тога која је виша

II - ЗАДАЦИ

Задатак број 1

Трговачко предузеће је у току обрачунског периода евидентирало следеће промјене на залихама робе "А":

- почетно стање 100.000 ком по набавној цијени од 10,00 КМ / ком
- набавка 10.000 ком по набавној цијени од 12,00 КМ / ком
- набавка 10.000 ком по набавној цијени од 14,00 КМ / ком
- продаја 50.000 ком по продајној цијени од 16,00 КМ / ком
- продаја 60.000 ком по продајној цијени од 16,00 КМ / ком
- набавка 50.000 ком по набавној цијени од 15,00 КМ / ком
- продаја 50.000 ком по продајној цијени од 16,00 КМ / ком

За рачуноводствене потребе, односно у сврху израчувања трошкова реализованих залиха, предузеће користи методу бруто марже, док је за потребе израчунавања пореске основе за порез на добит прописана употреба методе пондерисане просјечне цијене. Потребно је:

- а) израчунати набавну вриједност продате робе – трошкове реализованих залиха који се укључују у биланс успеха предузећа **(10 бодова)**
- б) израчунати набавну вриједност продате робе – трошкове реализованих залиха који се укључују у порески биланс – пореску пријаву за порез на добит предузећа **(10 бодова)**
- в) израчунати и укратко коментарисати утицај утврђене разлике у трошковима реализованих залиха (НВ продате робе) на нето финансијски резултат предузећа, ако је стопа пореза на добит 10% **(10 бодова)**

РЈЕШЕЊЕ

а)

- укупна количина расположивих залиха у периоду = 170.000 ком
- укупна НВ залиха расположивих за продају = 2,010.000 КМ
- укупна ПВ залиха расположивих за продају = 170.000 ком по 16 КМ / ком = 2,720.000 КМ
- продајна вриједност продатих залиха = 160.000 ком x 16,00 КМ / ком = 2,560.000 КМ
- укалкулисана разлика у цијени = 2,720.000 – 2,010.000 = 710.000 КМ
- просјечна стопа укалкулисане РУЦ = $710.000 / 2,720.000 \times 100 = 26,10 \%$
- остварена РУЦ = $(160.000 \text{ ком} \times 16 \text{ КМ} / \text{ком}) \times 26,10\% = 668.160 \text{ КМ}$
- **НВ продате робе (трошак реализованих залиха) = 2,560.000 – 668.160 = 1,891.840 КМ**

б)

- укупна количина расположивих залиха у периоду = 170.000 ком
- укупна НВ залиха расположивих за продају = 2,010.000 КМ
- пондерисана просјечна набавна цијена = $2,010.000 / 170.000 = 11,82 \text{ КМ} / \text{ком}$
- укупна количина продатих залиха у периоду = 160.000 ком
- **НВ продате робе (трошак реализованих залиха) = 160.000 x 11,82 = 1,891.200 КМ**

в) привремена пореска разлика (одложено пореско средство)

$$= (1,891.840 - 1,891.200) \times 10\% = 64 \text{ КМ}$$

Износ одложеног пореског средства (настало због чињенице да су порески допуштени расходи нижи од расхода утврђених у складу са усвојеном рачуноводственом политиком) у висини од 64 КМ треба евидентирати на одговарајућем конту биланса стања, у корист прихода од одложених пореских средстава, што значи да ће по том основу нето финансијски резултат периода бити већи од бруто финансијског резултата, јер се порески ефекти (било да се ради о текућим или одложеним пореским обавезама или пореским средствима) евидентирају у оквиру закључних књижења, након уврђивања бруто финансијског резултата.

Задатак број 2

Друштво «ХУ» д.о.о. је на дан 30.12. 2017. (и 31.12.2016.) године на контима имовине и извора имовине имало сљедећа стања:

	(у КМ)	
Назив конта	30.12.2017.	31.12.2016.
Опрема (<i>брutto књиговодствена вриједност</i>)	420.000	400.000
Исправка вриједности опреме	275.000	250.000
Залихе робе (<i>малопродајна вриједност</i>)	23.400	35.100
Укалкулисана разлика у цијени	4.000	5.000
Укалкулисани ПДВ	3.400	5.100
Трансакциони рачуни	30.000	25.000
Потраживања од купаца	70.000	58.000
Исправка вриједности потраживања од купаца	5.000	12.000
Потраживања за улазни ПДВ	3.000	0
Основни капитал	87.000	87.000
Нераспоређена добит ранијих година	37.000	32.000
Нераспоређена добит текуће године	0	18.000
Дугорочна резервисања	15.000	20.000
Краткорочни кредити	17.000	14.000
Обвезе према добављачима	47.000	50.000
Обвезе за бруто плате	0	15.000
Обвезе за порез на добит	0	2.000
Обвезе за ПДВ	7.000	8.000

На групама конта промета у периоду од 1.1. до 30.12.2017. године исказане су сљедеће вриједности:

Групе конта	Износ (КМ)
Пословни приходи	500.000
Остали приходи	25.000
Пословни расходи	450.000
Финансијски расходи	2.000
Остали расходи	24.000

Под датумом 31.12. 2017. евидентиране су сљедеће пословне промјене:

- 1) Обрачуната је амортизација у износу од 5.000 КМ.
- 2) Обрачунате су бруто плате запослених у износу од 15.000 КМ
- 3) Извршено је вриједносно усклађење потраживања од купаца у износу од 7.000 КМ
- 4) Укинута су неискориштене обвезе по основи резервитања у гарантним роковима у износу 8.000 КМ.
- 5) Салдиран је ПДВ за децембар 2017. године.

Од Вас се тражи сљедеће:

- а) Прокњижите пословне промјене 1) до 5) и утврдите нето финансијски резултат (добит или губитак последије опорезивања) за 2017. годину (стопа пореза на добит је 10%).**
- б) Саставите Биланс стања – Извјештај о финансијском положају на дан 31.12.2017. године (с упоредним подацима на дан 31.12.2016.).**

У билансу стања, за позиције АКТИВЕ за текућу годину прикажите износе у одвојеним колонама („брutto“, исправак вриједности“ и „нето“), а за претходну годину само у колони „нето“.

ИЗРАДА:а) **Евидентирање пословних промјена и утврђивање нето финансијског резултата** (12 бодова)➤ **Евидентирање пословних промјена 1) до 5):****РАСХОДИ**

Пословни расходи	
(0)	450.000
(1)	5.000
(2)	15.000

Остали расходи

(0)	24.000
(3)	7.000

ИМОВИНА

Исправка вриједности опреме

	275.000	C ^o
	5.000	(1)

Исправка вриједности потраж. од купаца

	5.000	C ^o
	7.000	(3)

Потраживања за улазни ПДВ

C ^o	3.000	3.000	(5)
----------------	-------	-------	-----

ПРИХОДИ

Остали приходи

	25.000	(0)
	8.000	(4)

ОБВЕЗЕ

Обвезе за бруто плате

	15.000	(2)
--	--------	-----

Дугорочна резервисања

(4)	8.000	15.000	C ^o
-----	-------	--------	----------------

Обвезе за ПДВ

(5)	3.000	7.000	C ^o
-----	-------	-------	----------------

➤ **Нето финансијски резултат за 2017. годину:**

Пословни приходи	500.000
Остали приходи	33.000
Укупно приходи (реализирани)	533.000
Пословни расходи	470.000
Финансијски расходи	2.000
Остали расходи	31.000
Укупно расходи (реализовани)	503.000

Добит прије пореза 30.000

Порез на добит (10%) **3.000**Нето добит текуће године **27.000****БИЛАНЦА СТАЊА**

Обвезе за порез на добит

Нераспоређена добит текуће године

б) **Биланс стања на дан 31.12.2017. године** (18 бодова)

ПОЗИЦИЈА	ИЗНОС ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ			ИЗНОС ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ (НЕТО)
	Бруто	Исправка вриједности	НЕТО	
АКТИВА				
СТАЛНА СРЕДСТВА	420.000	280.000	140.000	150.000
- Опрема	420.000	280.000	140.000	150.000
ТЕКУЋА СРЕДСТВА	123.400	19.400	104.000	96.000
- Залихе робе	23.400	7.400	16.000	25.000
- Потраживања од купаца	70.000	12.000	58.000	46.000
- Новчана средства	30.000	-	30.000	25.000
АКТИВА (укупно)	543.400	299.400	244.000	246.000
			ИЗНОС ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ	ИЗНОС ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ
ПАСИВА				
КАПИТАЛ			151.000	137.000
- Темелни капитал			87.000	87.000
- Нераспоређена добит ранијих година			37.000	32.000
- Нераспоређена добит текуће године			27.000	18.000
ДУГОРОЧНЕ ОБВЕЗЕ			7.000	20.000
- Дугорочна резервисања			7.000	20.000
КРАТКОРОЧНЕ ОБВЕЗЕ			86.000	89.000
- Краткорочни кредити			17.000	14.000
- Обавезе према добављачима			47.000	50.000
- Обавезе за бруто плате			15.000	15.000
- Обвезе за порез на добит			3.000	2.000
- Обвезе за ПДВ			4.000	8.000
ПАСИВА (укупно)			244.000	246.000